

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 20. apríla 2016*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Nariadenie (ES) č. 44/2001 — Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti — Pojem ‚nezlučiteľné rozsudky‘ — Žaloby, ktoré nemajú rovnaký predmet, podané proti viacerým žalovaným s bydliskom v rôznych členských štátoch — Podmienky voľby právomoci — Doložka o voľbe právomoci — Pojem ‚zmluvná vec‘ — Overenie neexistencie platného zmluvného vzťahu“

Vo veci C-366/13,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Corte suprema di cassazione (Kasačný súd, Taliansko) z 28. mája 2013 a doručený Súdnemu dvoru 1. júla 2013, ktorý súvisí s konaním:

Profit Investment SIM SpA, v likvidácii,

proti

Stefanovi Ossimu,

Commerzbank Brand Dresdner Bank AG,

Andreovi Mironemu,

Eugeniovi Maglimu,

Francescovi Redimu,

Profit Holding SpA, v likvidácii,

Redi & Partners Ltd,

Enricovi Fioremu,

E3 SA,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: podpredseda Súdneho dvora A. Tizzano, vykonávajúci funkciu predsedu prvej komory, sudcovia F. Biltgen, A. Borg Barthet, M. Berger a S. Rodin (spravodajca),

generálny advokát: Y. Bot,

* Jazyk konania: taliančina.

tajomník: L. Carrasco Marco, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 5. marca 2015,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Profit Investment SIM SpA, v likvidácii, v zastúpení: L. Gaspari, konajúci ako správca v konkurznom konaní, za právnej pomoci P. Pototschnig a F. De Simone, avvocati,
- Commerzbank Brand Dresdner Bank AG, v zastúpení: E. Castellani a G. Curtò, avvocati, ako aj C. Gleske, advokát,
- talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci L. D’Ascia, avvocato dello Stato,
- vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: L. Christie, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci B. Kennelly, barrister,
- Európska komisia, v zastúpení: F. Moro, A.-M. Rouchaud-Joët a E. Traversa, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 23. apríla 2015,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. EÚ L 12, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 42).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťou Profit Investment SIM SpA, v likvidácii (ďalej len „Profit“), na jednej strane a Stefanom Ossim, Commerzbank Brand Dresdner Bank AG (ďalej len „Commerzbank“), Andreom Mironem, Eugeniom Maglim, Francescom Redim, spoločnosťou Profit Holding SpA, v likvidácii, spoločnosťou Redi & Partners Ltd (ďalej len „Redi“), pánom Enricom Fiorem, ako aj spoločnosťou E3 SA na druhej strane.

Právny rámec

- 3 Podľa článku 68 ods. 1 nariadenia č. 44/2001, ktoré nadobudlo účinnosť 1. marca 2002, toto nariadenie medzi členskými štátmi s výnimkou Dánskeho kráľovstva nahrádza dohovor z 27. septembra 1968 o právomoci a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 299, 1972, s. 32).
- 4 V súlade s odôvodnením 2 nariadenia č. 44/2001 je cieľom tohto nariadenia v záujme riadneho fungovania vnútorného trhu:

„... [harmonizovať] normy konfliktu právomoci v občianskych a obchodných veciach a [zjednodušiť] formálne náležitosti na účely rýchleho a jednoduchého uznávania a výkon[u] rozsudkov členských štátov viazaných týmto nariadením...“

5 Odôvodnenia 11 a 12 nariadenia č. 44/2001 nasledujúcim spôsobom spresňujú vzťah existujúci medzi jednotlivými pravidlami o súdnej právomoci, ako aj ich normatívne ciele:

„(11) Normy súdnej právomoci musia byť vysoko predvídateľné a vychádzať zo zásady, že právomoc sa všeobecne zakladá podľa bydliska žalovaného a právomoc založená na tomto kritériu musí byť vždy k dispozícii, okrem určitých presne vymedzených situácií, keď predmet konania alebo zmluvná voľnosť účastníkov odôvodňuje iné kritérium väzby. ...

(12) Okrem bydliska žalovaného musia byť k dispozícii aj alternatívne kritériá právomoci založené na úzkej väzbe medzi súdom a žalobou alebo na účely uľahčenia efektívneho výkonu súdnictva.“

6 Článok 2 ods. 1 nariadenia č. 44/2001, ktorý je súčasťou oddielu 1 kapitoly II tohto nariadenia, nazvaného „Všeobecné ustanovenia“, znie:

„Ak nie je v tomto nariadení uvedené inak, osoby s bydliskom na území členského štátu sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto členského štátu.“

7 Článok 5 nariadenia č. 44/2001, ktorý sa nachádza v oddiele 2 tej istej kapitoly II, nazvanom „Osobitná právomoc“, vo svojom bode 1 uvádza:

„Osobu s bydliskom na území členského štátu možno žalovať v druhom členskom štáte:

1. a) v zmluvných veciach na súde podľa miesta zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby;
- b) na účely tohto ustanovenia, ak sa účastníci zmluvy nedohodli inak, je miestom zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby:

— pri predaji tovaru miesto v členskom štáte, kam sa podľa zmluvy tovar dodal alebo mal dodať,

— pri poskytnutí služieb miesto v členskom štáte, kde sa podľa zmluvy služby poskytli alebo mali poskytnúť,

- c) ak sa neuplatní písmeno b), uplatní sa písmeno a);

...“

8 Článok 6 bod 1 nariadenia č. 44/2001, ktorý sa nachádza tiež v oddiele 2 kapitoly II, stanovuje:

„Osobu s bydliskom na území štátu možno tiež žalovať:

1. ak ide o jedného z viacerých žalovaných na súde podľa bydliska ktoréhokoľvek zo žalovaných za predpokladu, že nároky sú navzájom tak súvisiace, že je vhodnejšie o nich konať a rozhodnúť spoločne, a tak predísť možnosti nezlučiteľných rozsudkov vydaných v samostatných konaniach.

...“

- 9 Článok 23 ods. 1 nariadenia č. 44/2001, ktorý je súčasťou oddielu 7 kapitoly II, nazvaného „Voľba právomoci“, znie:

„1. Ak sa účastníci zmluvy, z ktorých jeden alebo viacerí majú bydlisko v členskom štáte, dohodli, že súd alebo súdy členského štátu majú právomoc na riešenie sporov, ktoré vznikli alebo môžu vzniknúť v súvislosti s konkrétnym právnym vzťahom, potom má právomoc tento súd alebo tieto súdy. Táto právomoc súdu je výlučná, ak sa účastníci nedohodli inak. Takáto dohoda o voľbe právomoci musí byť buď:

- a) písomná alebo písomne potvrdená, alebo
- b) vo forme, ktorá je v súlade s praxou, ktorú medzi sebou zaviedli účastníci zmluvy, alebo
- c) v medzinárodnom obchode vo forme, ktorá je v súlade so zvyklosťami, ktoré sú alebo majú byť účastníkom zmluvy známe, a ktorá je v takomto obchode dobre známa a pravidelne dodržiavaná účastníkmi, ktorí uzatvorili zmluvu typickú pre daný obchodný vzťah.

...“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 10 V máji 2004 Commerzbank, predtým Dresdner Bank AG, nemecká komerčná banka, ktorá je tiež aktívna v sektore operácií tzv. „štruktúrovaného financovania“, uviedla na trh program vydávania dlhopisov indexovaných na úverové riziko (ďalej len „dlhopisy“) s názvom „Credit Linked Note Programme“ (ďalej len „emisný program“). V rámci tohto programu mohla Commerzbank pristúpiť k vydávaniu dlhopisov v celkovej maximálnej hodnote 4 miliardy eur.
- 11 Pravidlá programu vydávania, ako aj ekonomické a právne podmienky dlhopisov boli definované v emisnom prospekte (ďalej len „prospekt“). V prejednávanej veci tento prospekt predbežne schválila Irish Stock Exchange (Dublinská burza, Írsko), čo subjekty dotknuté v prejednávanej veci nikdy nespochybnili. Uvedený prospekt bol verejnosti prístupný na internetovej stránke Dublinskej burzy.
- 12 V bode 16 „Terms and conditions of the Notes“ (Pravidiel a podmienok týkajúcich sa cenných papierov) tento dokument stanovoval doložku o voľbe právomoci, podľa ktorej majú výlučnú právomoc na rozhodovanie akéhokoľvek sporu vyplývajúceho z cenných papierov alebo s nimi súvisiaceho sporu anglické súdy.
- 13 V septembri 2004 Commerzbank v rámci emisného programu začala emisiu dlhopisov spojených s cennými papiermi, ktoré predtým vydala E3 (ďalej len „cenné papiere E3“), nazvaných „Dresdner Total Return Notes linked to E3 SA“ (ďalej len „sporné cenné papiere“) v celkovej hodnote 2 300 000,00 eura.
- 14 Spoločnosť Redi, ktorá bola držiteľom oprávnenia na vykonávanie finančnej sprostredkovateľskej činnosti udeleného zo strany Financial Services Authority (úrad pre dohľad nad finančným trhom, Spojené kráľovstvo), 27. októbra 2004 upísala na tzv. „primárnom“ trhu všetky sporné cenné papiere vydané Commerzbank.
- 15 V ten istý deň Redi po tom, ako upísala uvedené cenné papiere, postúpila časť týchto cenných papierov v hodnote 1 100 000 eur na spoločnosť Profit na tzv. „sekundárnom trhu“.
- 16 Na jar 2006 E3 nesplnila svoj záväzok zaplatiť časť z úrokov z cenných papierov E3, ktoré boli splatné k 15. aprílu 2006. Commerzbank následne oznámila túto úverovú udalosť a 5. júla 2006 zrušila sporné cenné papiere, pričom spoločnosti Profit odovzdala príslušný počet cenných papierov E3.

17 Daná úverová udalosť týkajúca sa sporných cenných papierov viedla k vstupu spoločnosti Profit založenej podľa talianskeho práva do nútenej správnej likvidácie. Táto spoločnosť podala na Tribunale di Milano (Súd v Miláne, Taliansko) žalobu proti spoločnostiam Commerzbank, Profit Holding, Redi a E3, ako aj proti pánovi Ossimu, ktorý bol členom správnej rady spoločnosti Profit, pánovi Maglimu, ktorý bol generálnym riaditeľom spoločnosti Profit, a pánovi Fioremu, spoločníkovi spoločnosti E3. Cieľom tejto žaloby bolo v podstate dosiahnuť:

- neplatnosť dohôd, ktoré túto spoločnosť viedli k získaniu sporných cenných papierov vydaných zo strany Commerzbank a predaných spoločnosťou Redi, z dôvodu nevyváženosti zmluvy, nedostatočnosti alebo neexistencie dôvodu a následne vymáhanie plnenia poskytnutého bez právneho dôvodu, a síce vrátenie sumy zaplatenej pri tejto kúpe,
- uznanie zodpovednosti, aj podľa talianskeho práva, jej materskej spoločnosti Profit Holding na základe článku 2497 Codice civile (Občianskeho zákonníka), keďže táto spoločnosť porušila zásady riadnej správy spoločností a podnikov tým, že svoju dcérsku spoločnosť priviedla k uzavretiu dotknutých transakcií, a je teda zodpovedná za náhradu škôd, ktoré z dôvodu tejto chybné správy údajne vznikli spoločnosti Profit. Podľa tohto návrhu na náhradu škody sú solidárne zodpovední aj spoločnosť Redi, ako aj páni Ossi, Magli a Fiore, a to na základe tvrdenia, že tieto osoby z rôznych dôvodov spolupracovali s Profit Holding pri spôsobení neoprávnenej škody spoločnosti Profit.

18 Pán Ossi a Commerzbank, ako aj pán Mirone, ktorý bol do konania prizvaný touto spoločnosťou, namietli proti nedostatku právomoci talianskeho súdu, najmä z dôvodu, že doložka o voľbe právomoci obsiahnutá v prospekte priznávala právomoc anglickým súdom. Profit sa teda obrátila na Corte suprema di Cassazione (Kasačný súd, Taliansko) s návrhom na predbežné vyriešenie otázky súdnej právomoci.

19 Za týchto podmienok Corte suprema di cassazione (Kasačný súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

- „1. Existuje súvislosť medzi rôznymi žalobami podľa článku 6 bodu 1 nariadenia č. 44/2001 v prípade, že predmet nárokov uplatnených v oboch žalobách a právny titul, na základe ktorého boli na súde vznesené nároky, sú odlišné, bez toho, aby bol medzi nimi vzťah podriadenosti alebo logicko-právnej nezlučiteľnosti, ale prípadná skutočnosť, že sa vyhovie jednému z nich, môže fakticky viesť k tomu, že to prípadne ovplyvní rozsah záujmu, na ktorého ochranu bola podaná druhá žaloba?
2. Možno požiadavku písomnej formy doložky o voľbe právomoci podľa článku 23 ods. 1 písm. a) uvedeného nariadenia považovať za splnenú v prípade, že sa táto doložka uvedie v [prospekte], ktorý jednostranne zostavil emitent dlhopisov, s tým, že uvedená doložka o voľbe právomoci by bola uplatniteľná v sporoch s akýmkoľvek následným nadobúdateľom týchto dlhopisov vo veci ich platnosti, alebo možno usudzovať, že uvedenie doložky o voľbe právomoci v dokumente, ktorý má upravovať dlhopisy určené na cezhraničný obeh, zodpovedá v zmysle článku 23 ods. 1 písm. c) toho istého nariadenia forme, ktorá je v súlade so zvyklosťami v medzinárodnom obchode?
3. Má sa výrazu ‚zmluvné vecí‘ uvedenému v článku 5 bode 1 uvedeného nariadenia rozumieť tak, že sa vzťahuje jedine na spory, v ktorých chce žalobca súdnou cestou uplatniť právny vzťah vyplývajúci zo zmluvy, ako aj na spory, ktoré s týmto vzťahom úzko súvisia, alebo zahŕňa aj spory, v rámci ktorých sa žalobca nielenže nedovoľáva zmluvy, ale popiera existenciu právne záväzného zmluvného vzťahu s cieľom dosiahnuť vrátenie sumy zaplatenej na základe právneho titulu, ktorý podľa jeho názoru nemá nijakú právnu hodnotu?“

O prejudiciálnych otázkach

- 20 Pripomienky predložili spoločnosť Profit, Commerzbank, talianska vláda a vláda Spojeného kráľovstva, ako aj Európska komisia.
- 21 Pred preskúmaním prvej prejudiciálnej otázky je potrebné najprv zodpovedať druhú a tretiu otázku. Ako totiž uviedol generálny advokát v bode 29 svojich návrhov, ak by vnútroštátny súd na základe odpovede na druhú otázku dospel k záveru, že na doložku o voľbe právomoci spornú vo veci samej sa možno platne odvolávať voči spoločnosti Profit, nevyhnutne by musel vyhlásiť, že Tribunale di Milano (Súd v Miláne) nemá právomoc na rozhodnutie o žalobe o neplatnosť a o vrátenie kúpnej ceny, ktorá by sa mala podať na anglických súdoch.

O druhej prejudiciálnej otázke

- 22 Svojou druhou prejudiciálnou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 23 ods. 1 písm. a) a c) nariadenia č. 44/2001 má vykladať v tom zmysle, že doložka o voľbe právomoci sporná vo veci samej, po prvé, spĺňa požiadavky formy stanovené v uvedenom článku 23 ods. 1 písm. a), ak je obsiahnutá v prospekte týkajúcom sa emisie dlhopisov, ktorý zostavil emitent týchto cenných papierov, po druhé, či sa na túto doložku možno odvolávať voči tretej osobe, ktorá nadobudla tieto cenné papiere od finančného sprostredkovateľa, a po tretie, v prípade zápornej odpovede na prvé dve časti druhej otázky, či uvedená doložka zodpovedá v zmysle uvedeného článku 23 ods. 1 písm. c) zvyklostiam, ktoré sa vzťahujú na oblasť medzinárodného obchodu.
- 23 Najskôr treba pripomenúť, že pokiaľ ide o podmienky platnosti doložky o voľbe právomoci, článok 23 ods. 1 nariadenia č. 44/2001 v zásade stanovuje formálne podmienky a uvádza iba jednu materiálnu podmienku vzťahujúcu sa na predmet doložky, ktorá sa musí týkať určeného právneho vzťahu. Znenie tohto ustanovenia teda nespresňuje, či doložku o voľbe právomoci možno preniesť nad rámec okruhu účastníkov zmluvy na tretiu osobu, účastníka neskoršej zmluvy a úplného alebo čiastočného právneho nástupcu jedného z účastníkov pôvodnej zmluvy (pozri najmä rozsudok zo 7. februára 2013, Refcomp, C-543/10, EU:C:2013:62, bod 25).
- 24 Článok 23 ods. 1 nariadenia č. 44/2001 však jasne uvádza, že jeho pôsobnosť je obmedzená na prípady, v ktorých sa účastníci „dohodli“ o súde. Ako vyplýva z odôvodnenia 11 nariadenia, zhodná vôľa účastníkov v súlade so zásadou zmluvnej voľnosti odôvodňuje priznanie prednosti voľbe právomoci iného súdu, než je súd, ktorý by mal prípadne právomoc v zmysle uvedeného nariadenia (rozsudok zo 7. februára 2013, Refcomp, C-543/10, EU:C:2013:62, bod 26).
- 25 Na účely odpovede na prvú časť druhej prejudiciálnej otázky treba určiť, či doložka o voľbe právomoci obsiahnutá v prospekte týkajúcom sa emisie dlhopisov, ktorý jednostranne zostavil emitent týchto cenných papierov, spĺňa požiadavku písomnej formy stanovenú v článku 23 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 44/2001.
- 26 Súdny dvor už rozhodol, že v prípade začlenenia doložky o voľbe právomoci obsiahnutej vo všeobecných obchodných podmienkach jedného z účastníkov zmluvy, vytlačených na rube zmluvného aktu, je táto požiadavka splnená len vtedy, ak zmluva obsahuje výslovný odkaz na tieto všeobecné podmienky (rozsudok zo 14. decembra 1976, Estatus Salotti di Colzani, 24/76, EU:C:1976:177, bod 10).
- 27 Okrem toho je podľa ustálenej judikatúry potrebné vykladať článok 23 ods. 1 nariadenia č. 44/2001 v tom zmysle, že rovnako ako v prípade cieľa sledovaného článkom 17 prvým odsekom dohovoru z 27. septembra 1968 o právomoci a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach je jedným z cieľov tohto ustanovenia skutočný súhlas účastníkov (pozri najmä rozsudok zo 7. februára 2013, Refcomp, C-543/10, EU:C:2013:62, bod 28 a citovanú judikatúru) a v dôsledku toho toto ustanovenie ukladá konajúcemu súdu povinnosť preskúmať, či dotknutá doložka bola skutočne predmetom súhlasu

účastníkov, ktorý sa musí vyjadriť zjavne a jednoznačne (pozri najmä rozsudky z 9. novembra 2000, Coreck, C-387/98, EU:C:2000:606, bod 13 a citovanú judikatúru, ako aj zo 7. februára 2013, Refcomp, C-543/10, EU:C:2013:62, bod 27).

- 28 Vo veci samej je doložka priznávajúca právomoc anglickým súdom začlenená v prospekte, dokumente vydanom emitentom cenného papiera. Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu jednoznačne nevyplýva, či v zmluvných dokumentoch podpísaných pri emisii cenných papierov na primárnom trhu bola táto doložka prevzatá, alebo bol na ňu uvedený výslovný odkaz.
- 29 Na prvú časť druhej prejudiciálnej otázky je teda vhodné odpovedať tak, že požiadavka písomnej formy stanovená článkom 23 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 44/2001 je splnená v prípade uvedenia doložky o voľbe právomoci v prospekte týkajúcom sa emisie dlhopisov len vtedy, ak je v zmluve podpísanej účastníkmi zmluvy pri emisii dlhopisov na primárnom trhu spomenuté prijatie tejto doložky alebo ak táto zmluva obsahuje výslovný odkaz na tento prospekt, čo musí overiť vnútroštátny súd.
- 30 V prípade kladnej odpovede tomuto súdu ďalej prináleží určiť, či zmluva, ktorú podpísali spoločnosti Redi a Profit pri postúpení cenných papierov na sekundárnom trhu, takisto spomína prijatie uvedenej doložky alebo obsahuje daný odkaz. Ak je to tak, treba sa domnievať, že túto doložku možno namietat voči spoločnosti Profit.
- 31 V opačnom prípade je potrebné odpovedať na druhú časť druhej otázky, a síce či doložku o voľbe právomoci, ktorá je platne dohodnutá v zmluve uzavretej medzi emitentom cenného papiera a jeho nadobúdateľom, možno namietat voči tretej osobe, ktorá od daného nadobúdateľa získala uvedený cenný papier bez toho, aby s predmetnou doložkou výslovne súhlasila, a ktorá proti uvedenému emitentovi podala žalobu na určenie zodpovednosti.
- 32 Súdny dvor v bode 33 svojho rozsudku zo 7. februára 2013, Refcomp (C-543/10, EU:C:2013:62), v kontexte žaloby na určenie zodpovednosti podanej ďalším nadobúdateľom veci proti jej výrobcovi rozhodol, že pokiaľ medzi týmito subjektmi neexistuje zmluvný vzťah, nemožno sa domnievať, že sa v zmysle článku 23 ods. 1 nariadenia č. 44/2001 „dohodli“ na tom, ktorý súd má právomoc vzhľadom na pôvodnú zmluvu uzavretú medzi výrobcom a prvým nadobúdateľom.
- 33 Súdny dvor však v oblasti zmlúv o námornej preprave pripustil, že voči osobe, ktorá je treťou osobou vo vzťahu k tejto zmluve, sa možno dovolávať doložky o voľbe právomoci uvedenej v náložnom liste, pokiaľ bola táto doložka uznaná za platnú medzi odosielateľom a dopravcom a pokiaľ v zmysle príslušného vnútroštátneho práva tretia osoba ako držiteľ tým, že nadobudla náložný list, prevzala práva a povinnosti odosielateľa. Práve na základe tohto vzťahu zámeny medzi odosielateľom a treťou osobou ako držiteľom náložného listu sa v dôsledku nadobudnutia náložného listu jeho držiteľ stane viazaným uvedenou doložkou. V prípade, že na základe vnútroštátneho práva existuje takýto vzťah, nie je nevyhnutné, aby konajúci súd preveril, či táto tretia osoba udelila súhlas s uvedenou doložkou. V tomto ohľade Súdny dvor totiž zdôraznil obzvlášť osobitnú povahu náložného listu, ktorý je nástrojom medzinárodného obchodu určeným na úpravu vzťahu najmenej troch osôb. Náložný list tak predstavuje prevoditeľný cenný papier umožňujúci vlastníčkovi previesť uvedený tovar počas jeho prepravy na nadobúdateľa, ktorý sa stane držiteľom všetkých práv a povinností odosielateľa voči dopravcovi (pozri v tomto zmysle rozsudky z 19. júna 1984, Russ, 71/83, EU:C:1984:217, bod 24; zo 16. marca 1999, Castelletti, C-159/97, EU:C:1999:142, bod 41; z 9. novembra 2000, Coreck, C-387/98, EU:C:2000:606, body 23 až 27, ako aj zo 7. februára 2013, Refcomp, C-543/10, EU:C:2013:62, body 34 až 36).
- 34 Okrem toho sa Súdny dvor v oblasti upísania akcií spoločnosti takisto domnieval, že osoba tým, že sa stane akcionárom, súhlasí s tým, že sa podriadi všetkým ustanoveniam uvedeným v stanovách spoločnosti vrátane doložky o voľbe právomoci uvedenej v týchto stanovách, pričom je viazaná touto

doložkou od momentu, keď sú uvedené stanovy uložené na mieste, ku ktorému má uvedený akcionár prístup, akým je napríklad sídlo spoločnosti, alebo sú uvedené vo verejnom registri (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. marca 1992, Powell Duffryn, C-214/89, EU:C:1992:115, body 19 a 28).

- 35 Vo veci samej vzniká otázka, či Commerzbank, ktorá je emitentom sporných cenných papierov, môže namietat' proti doložke o voľbe právomoci, ktorá je zahrnutá v prospekte, voči spoločnosti Profit, ktorá je posledným upisovateľom týchto cenných papierov a nadobudla ich na základe zmluvy uzavretej so spoločnosťou Redi.
- 36 Vzhľadom na judikatúru uvedenú v bodoch 33 a 34 tohto rozsudku treba na túto otázku odpovedať kladne, pokiaľ sa preukáže, čo musí overiť vnútroštátny súd, najskôr, že táto doložka je platná vo vzťahu medzi Commerzbank a spoločnosťou Redi, prvým upisovateľom týchto cenných papierov, ďalej, že Profit tým, že upísala uvedené cenné papiere na sekundárnom trhu od spoločnosti Redi, vstúpila do práv a povinností spoločnosti Redi spojených so spornými cennými papiermi podľa uplatniteľného vnútroštátneho práva, a napokon, že Profit mala možnosť oboznámiť sa s prospektom obsahujúcim uvedenú doložku, čo predpokladá, že tento prospekt bol ľahko dostupný.
- 37 V dôsledku toho treba na druhú časť druhej prejudiciálnej otázky odpovedať tak, že článok 23 nariadenia č. 44/2001 sa má vykladať v tom zmysle, že na doložku o voľbe právomoci obsiahnutú v prospekte týkajúcom sa emisie dlhopisov, ktorý zostavil emitent dotknutých cenných papierov, sa možno odvolávať voči tretej osobe, ktorá nadobudla tieto cenné papiere od finančného sprostredkovateľa, pokiaľ sa preukáže, čo musí preskúmať vnútroštátny súd, že táto doložka je platná vo vzťahu medzi emitentom a týmto finančným sprostredkovateľom, ďalej, že uvedená tretia osoba tým, že na sekundárnom trhu upísala sporné cenné papiere, vstúpila do práv a povinností uvedeného sprostredkovateľa spojených s týmito cennými papiermi podľa uplatniteľného vnútroštátneho práva, a napokon, že dotknutá tretia osoba mala možnosť oboznámiť sa s prospektom obsahujúcim uvedenú doložku.
- 38 Pokiaľ ide o tretiu časť druhej prejudiciálnej otázky, vnútroštátny súd sa pýta Súdneho dvora, či v prípade zápornej odpovede na prvé dve časti tejto otázky existuje zvyklosť medzinárodného obchodu, ktorá by bola účastníkom známa.
- 39 Z judikatúry vyplýva, že existencia súhlasu dotknutých osôb je jedným z cieľov sledovaných článkom 23 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 44/2001, ktorého odôvodnením je snaha vyhnúť sa tomu, aby doložky o voľbe právomoci, ktoré do zmluvy zahrnul len jeden z účastníkov, nezostali bez povšimnutia (pozri v tomto zmysle rozsudky z 20. februára 1997, MSG, C-106/95, EU:C:1997:70, bod 17, a zo 16. marca 1999, Castelletti, C-159/97, EU:C:1999:142, bod 19).
- 40 Súdny dvor však dodal, že uvedený článok 23 ods. 1 písm. c) umožňuje považovať existenciu tohto súhlasu za preukázanú, pokiaľ v tomto ohľade existujú v posudzovanom odvetví obchodné zvyklosti, ktoré títo účastníci poznajú alebo by mali poznať (pozri v tomto zmysle rozsudky z 20. februára 1997, MSG, C-106/95, EU:C:1997:70, bod 19, ako aj zo 16. marca 1999, Castelletti, C-159/97, EU:C:1999:142, body 20 a 21).
- 41 V tejto súvislosti Súdny dvor uviedol, že prináleží vnútroštátnemu súdu posúdiť, či predmetná zmluva spadá do rámca medzinárodného obchodu, a overiť existenciu zvyklosti v odvetví medzinárodného obchodu, v ktorom dotknutí účastníci zmluvy pôsobia, ako aj ich skutočnú alebo predpokladanú znalosť tejto zvyklosti. Je však úlohou Súdneho dvora, aby tomuto súdu poskytol podklady, ktoré sú objektívne a nevyhnutné na takéto posúdenie (pozri v tomto zmysle rozsudky z 20. februára 1997, MSG, C-106/95, EU:C:1997:70, bod 21, a zo 16. marca 1999, Castelletti, C-159/97, EU:C:1999:142, bod 23).
- 42 Pokiaľ ide o prvý bod, je nesporné, že zmluva vo veci samej spadá do oblasti medzinárodného obchodu.

- 43 Pokiaľ ide o druhý bod, Súdny dvor už spresnil, že existencia zvyklosti nesmie byť stanovená odkazom na právo jedného z členských štátov dohovoru a že ju treba určiť nie vo vzťahu k medzinárodnému obchodu vo všeobecnosti, ale v obchodnom odvetví, v ktorom účastníci zmluvy vykonávajú svoju činnosť (rozsudky z 20. februára 1997, MSG, C-106/95, EU:C:1997:70, bod 23, a zo 16. marca 1999, Castelletti, C-159/97, EU:C:1999:142, bod 25).
- 44 Súdny dvor takisto dodal, že o zvyklosť v posudzovanom obchodnom odvetví ide najmä vtedy, ak subjekty v tomto odvetví pri uzatváraní zmlúv určitého druhu všeobecne a pravidelne dodržiavajú určité správanie (rozsudky z 20. februára 1997, MSG, C-106/95, EU:C:1997:70, bod 23, a zo 16. marca 1999, Castelletti, C-159/97, EU:C:1999:142, bod 26).
- 45 Súdny dvor z toho vyvodil záver, že nie je nevyhnutné, aby toto správanie bolo preukázané v určitých krajinách ani vo všetkých členských štátoch dohovoru. Skutočnosť, že subjekty z krajín, ktoré majú dominantné postavenie v dotknutom medzinárodnom obchodnom odvetví, vykonávajú všeobecne a pravidelne určitú aktivitu, môže predstavovať nepriamy dôkaz, ktorý uľahčí preukázanie zvyklosti. Rozhodujúcim kritériom však zostáva skutočnosť, či dotknuté správanie všeobecne a pravidelne dodržiavajú subjekty v odvetví medzinárodného obchodu, v ktorom vykonávajú svoju činnosť účastníci zmluvy (rozsudok zo 16. marca 1999, Castelletti, C-159/97, EU:C:1999:142, bod 27).
- 46 V tomto ohľade Súdny dvor takisto spresnil, že vzhľadom na to, že článok 23 nariadenia č. 44/2001 neobsahuje žiadny údaj týkajúci sa foriem zverejnenia, treba s adomnievať, že prípadné zverejnenie, ktoré možno uskutočniť prostredníctvom združení alebo organizácií špecializovaných na predtlačené formuláre, v ktorých sa uvádza doložka o voľbe právomoci, ktorého cieľom je zjednodušiť preukázanie všeobecne a pravidelne vykonávanej aktivity, nemožno vyžadovať na preukázanie existencie zvyklosti (rozsudok zo 16. marca 1999, Castelletti, C-159/97, EU:C:1999:142, bod 28).
- 47 Okrem toho správanie, ktoré spĺňa podstatné znaky zvyklosti, neprestáva byť zvyklosťou z dôvodu, že je predmetom spochybnení na súdoch, bez ohľadu na rozsah týchto spochybnení, pokiaľ je všeobecne a pravidelne dodržiavané v dotknutom odvetví činnosti pre druh zmluvy, o akú ide vo veci samej (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. marca 1999, Castelletti, C-159/97, EU:C:1999:142, bod 29).
- 48 Napokon, pokiaľ ide o skutočnú alebo predpokladanú vedomosť účastníkov o zvyklosti, z judikatúry vyplýva, že ju možno preukázať okrem iného buď dôkazom o tom, že účastníci predtým nadviazali obchodné vzťahy medzi sebou alebo s inými subjektmi pôsobiacimi v posudzovanom odvetví, alebo dôkazom o tom, že v tomto odvetví je určité správanie dostatočne známe, keďže sa všeobecne a pravidelne dodržiava pri uzatváraní určitého druhu zmlúv, na to, aby ho bolo možné považovať za ustálenú prax (rozsudky z 20. februára 1997, MSG, C-106/95, EU:C:1997:70, bod 24, a zo 16. marca 1999, Castelletti, C-159/97, EU:C:1999:142, bod 43).
- 49 V rámci skutočností, ktoré treba v prejednávanej veci zohľadniť na určenie, či zahrnutie doložky o voľbe právomoci do prospektu je zvyklosťou v odvetví, v ktorom vykonávajú svoju činnosť účastníci zmluvy, o ktorej títo účastníci vedeli alebo mali vedieť, musí vnútroštátny súd vziať do úvahy najmä okolnosť, že uvedený prospekt už bol schválený Dublinskou burzou a zverejnený na jej internetovej stránke, čo spoločnosť Profit v konaní vo veci samej zjavne nespochybnila. Okrem toho bude vnútroštátny súd musieť zohľadniť skutočnosť, že je nesporné, že Profit je podnikom aktívnym v oblasti finančných investícií, ako aj prípadné obchodné vzťahy, ktoré táto spoločnosť v minulosti nadviazala s ostatnými účastníkmi sporu vo veci samej. Vnútroštátny súd bude takisto musieť overiť, či emisiu dlhopisov na trhu v tomto odvetví činnosti všeobecne a pravidelne sprevádza prospekt obsahujúci doložku o voľbe právomoci a či je táto prax dostatočne známa na to, aby ju bolo možné označiť za „ustálenú“.
- 50 V dôsledku toho treba na tretiu časť druhej prejudiciálnej otázky odpovedať tak, že uvedenie doložky o voľbe právomoci v prospekte týkajúcom sa emisie dlhopisov možno považovať za formu, ktorú pripúšťa zvyklosť v medzinárodnom obchode v zmysle článku 23 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 44/2001,

ktorá umožňuje predpokladať súhlas toho, voči komu sa doložka uplatňuje, pokiaľ sa okrem iného preukáže – čo musí overiť vnútroštátny súd –, že, po prvé, subjekty v posudzovanom odvetví pri uzatváraní zmlúv tohto druhu všeobecne a pravidelne dodržiavajú také správanie, a po druhé, buď účastníci zmluvy predtým nadviazali obchodné vzťahy medzi sebou alebo s inými subjektmi pôsobiacimi v posudzovanom odvetví, alebo predmetné správanie je dostatočne známe na to, aby ho bolo možné považovať za ustálenú prax.

51 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba na druhú prejudiciálnu otázku odpovedať tak, že článok 23 nariadenia č. 44/2001 sa má vykladať v tom zmysle, že:

- požiadavka písomnej formy stanovená v článku 23 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 44/2001 je splnená v prípade uvedenia doložky o voľbe právomoci v prospekte týkajúcom sa emisie dlhopisov len vtedy, ak je v zmluve podpísanej účastníkmi zmluvy pri emisii cenných papierov na primárnom trhu spomenuté prijatie tejto doložky alebo ak táto zmluva obsahuje výslovný odkaz na tento prospekt,
- na doložku o voľbe právomoci obsiahnutú v prospekte týkajúcom sa emisie dlhopisov, ktorý zostavil emitent uvedených cenných papierov, sa možno odvolávať voči tretej osobe, ktorá nadobudla tieto cenné papiere od finančného sprostredkovateľa, pokiaľ sa preukáže, čo musí preskúmať vnútroštátny súd, že táto doložka je platná vo vzťahu medzi emitentom a týmto finančným sprostredkovateľom, ďalej, že uvedená tretia osoba tým, že na sekundárnom trhu upísala sporné cenné papiere, vstúpila do práv a povinností uvedeného sprostredkovateľa spojených s týmito cennými papiermi podľa uplatniteľného vnútroštátneho práva, a napokon, že dotknutá tretia osoba mala možnosť oboznámiť sa s prospektom obsahujúcim uvedenú doložku, a
- uvedenie doložky o voľbe právomoci v prospekte týkajúcom sa emisie dlhopisov možno považovať za formu, ktorú pripúšťa zvykosť v medzinárodnom obchode v zmysle článku 23 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 44/2001, ktorá umožňuje predpokladať súhlas toho, voči komu sa doložka uplatňuje, pokiaľ sa okrem iného preukáže – čo musí overiť vnútroštátny súd –, že, po prvé, subjekty v posudzovanom odvetví pri uzatváraní zmlúv tohto druhu všeobecne a pravidelne dodržiavajú také správanie, a po druhé, buď účastníci zmluvy predtým nadviazali obchodné vzťahy medzi sebou alebo s inými subjektmi pôsobiacimi v posudzovanom odvetví, alebo predmetné správanie je dostatočne známe na to, aby ho bolo možné považovať za ustálenú prax.

O tretej prejudiciálnej otázke

52 Svojou treťou prejudiciálnou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 5 bod 1 písm. a) nariadenia č. 44/2001 má vykladať v tom zmysle, že žaloba o vyhlásenie neplatnosti zmluvy a o vrátenie súm zaplatených na základe aktu, ktorého neplatnosť bola preukázaná, patrí medzi „zmluvné veci“ v zmysle tohto ustanovenia.

53 Aby bolo možné odpovedať na túto otázku, je potrebné najprv pripomenúť, že pojem „zmluvné veci“ v zmysle tohto ustanovenia sa nemá chápať tak, že odkazuje na vymedzenie právneho vzťahu, o ktorý ide v konaní pred vnútroštátnym súdom, podľa príslušného vnútroštátneho práva. Tento pojem sa naopak musí vykladať autonómne s prihliadnutím na systematiku a ciele nariadenia č. 44/2001, aby sa zaistilo jednotné uplatňovanie tohto pojmu vo všetkých členských štátoch (rozsudky zo 17. júna 1992, Handte, C-26/91, EU:C:1992:268, bod 10; zo 14. marca 2013, Česká spořitelna, C-419/11, EU:C:2013:165, bod 45, a z 28. januára 2015, Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, bod 37).

54 Z judikatúry vyplývajúcej z rozsudku zo 4. marca 1982, Effer (38/81, EU:C:1982:79), vyplýva, že právomoc vnútroštátneho súdu rozhodnúť o otázkach týkajúcich sa zmluvy zahŕňa právomoc posúdiť existenciu podstatných náležitostí samotnej zmluvy, keďže také posúdenie je nevyhnutné na to, aby konajúci vnútroštátny súd mohol overiť svoju právomoc na základe nariadenia č. 44/2001. V opačnom prípade by hrozilo, že ustanovenia článku 5 nariadenia č. 44/2001 budú zbavené svojho právneho

dosahu, keďže na to, aby sa obišlo pravidlo obsiahnuté v týchto ustanoveniach, by stačilo, aby jeden z účastníkov zmluvy tvrdil, že zmluva neexistuje. Naopak, dodržanie účelu a zmyslu nariadenia č. 44/2001 vyžaduje taký výklad vyššie uvedených ustanovení, aby súd rozhodujúci v spore vyplývajúcom zo zmluvy mohol overiť aj *ex officio* základné podmienky svojej právomoci vzhľadom na presvedčivé a relevantné dôkazy poskytnuté zainteresovanou stranou, ktoré preukazujú existenciu alebo neexistenciu zmluvy.

- 55 Okrem toho, pokiaľ ide o súvislosť medzi žalobou o vyhlásenie neplatnosti a žalobou o vrátenie plnenia poskytnutého bez právneho dôvodu, stačí konštatovať, ako pripomenul generálny advokát v bode 80 svojich návrhov, že ak by neexistoval slobodne uzavretý zmluvný vzťah medzi účastníkmi zmluvy, nedošlo by k splneniu záväzku a nárok na vrátenie by nevznikol. Táto príčinná súvislosť medzi nárokom na vrátenie a zmluvným vzťahom stačí na to, aby žaloba o vrátenie patrila medzi zmluvné veci.
- 56 Hoci vo veci samej nemožno pochybovať o tom, že Profit a Redi sú viazané zmluvou, úlohou vnútroštátneho súdu je overiť, ako bolo uvedené v bode 36 tohto rozsudku, či Profit vstúpila do práv a povinností spoločnosti Redi spojených so spornými cennými papiermi podľa vnútroštátneho práva, čím medzi Profit a Commerzbank vznikol zmluvnej povahy.
- 57 Z bodov 54 a 55 tohto rozsudku vyplýva, že v prípade, ako je ten vo veci samej, sa Profit vo svojich vzťahoch so spoločnosťou Redi a v súlade s predchádzajúcim bodom tohto rozsudku vo vzťahoch s Commerzbank, s výhradou overení, ktoré musí uskutočniť vnútroštátny súd, môže obrátiť na súd podľa miesta zmluvného plnenia podľa článku 5 ods. 1 nariadenia č. 44/2001, aj keď je vznik zmluvy, na ktorej je žaloba založená, medzi účastníkmi konania sporný.
- 58 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba na tretiu prejudiciálnu otázku odpovedať tak, že článok 5 bod 1 písm. a) nariadenia č. 44/2001 sa má vykladať v tom zmysle, že žaloba o vyhlásenie neplatnosti zmluvy a žaloba o vrátenie súm neoprávnené zaplatených na základe uvedenej zmluvy patria medzi „zmluvné veci“ v zmysle tohto ustanovenia.

O prvej prejudiciálnej otázke

- 59 Svojou prvou prejudiciálnou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 6 bod 1 nariadenia č. 44/2001 vykladať v tom zmysle, že na to, aby v prípade, že voči viacerým žalovaným boli podané dve žaloby, ktoré majú odlišný predmet a právny titul a nie je medzi nimi vzťah podriadenosti alebo nezlučiteľnosti, hrozila možnosť vydania nezlučiteľných rozhodnutí v zmysle tohto ustanovenia, stačí, aby prípadné uznanie dôvodnosti jednej z nich mohlo eventuálne ovplyvniť rozsah záujmu, na ktorého ochranu bola podaná druhá žaloba.
- 60 Na úvod treba pripomenúť, že článok 6 bod 1 nariadenia č. 44/2001 stanovuje, že s cieľom predísť vydaniu nezlučiteľných rozhodnutí v samostatných konaniach možno žalovaného, ak ide o jedného z viacerých žalovaných, žalovať na súde podľa bydliska ktoréhokoľvek zo žalovaných za predpokladu, že nároky sú navzájom tak súvisiace, že je vhodnejšie o nich konať a rozhodnúť spoločne.
- 61 Pravidlo na stanovenie právomoci uvedené v článku 6 bode 1 nariadenia č. 44/2001, pokiaľ ide o jeho cieľ, reaguje v súlade s odôvodneniami 12 a 15 tohto nariadenia na snahu uľahčiť riadny výkon spravodlivosti, minimalizovať možnosť súbežných konaní a tým zaistiť, aby v samostatných konaniach neboli vydané nezlučiteľné rozhodnutia (pozri najmä rozsudky z 1. decembra 2011, Painer, C-145/10, EU:C:2011:798, bod 77, a z 12. júla 2012, Solvay, C-616/10, EU:C:2012:445, bod 19).
- 62 Navyše uvedené pravidlo osobitnej právomoci treba na jednej strane vykladať s ohľadom na odôvodnenie 11 nariadenia č. 44/2001, podľa ktorého musia byť pravidlá súdnej právomoci vysoko predvídateľné a musia vychádzať zo zásady, že právomoc sa všeobecne zakladá podľa bydliska

žalovaného a že právomoc založená na tomto kritériu musí byť vždy k dispozícii okrem určitých presne vymedzených situácií, keď predmet konania alebo zmluvná voľnosť účastníkov odôvodňuje použitie iných hraničných ukazovateľov (pozri najmä rozsudky z 11. októbra 2007, Freeport, C-98/06, EU:C:2007:595, bod 36, a z 12. júla 2012, Solvay, C-616/10, EU:C:2012:445, bod 20).

- 63 Na druhej strane, keďže sa toto pravidlo osobitnej právomoci odchyľuje od všeobecnej zásady, že právomoc má súd v mieste bydliska žalovaného, ktorá je zakotvená v článku 2 nariadenia č. 44/2001, treba ho vykladať doslovne, pretože nemožno pripustiť výklad idúci nad rámec prípadov výslovne uvedených v uvedenom nariadení (pozri najmä rozsudky z 1. decembra 2011, Painer, C-145/10, EU:C:2011:798, bod 74 a citovanú judikatúru, ako aj z 12. júla 2012, Solvay, C-616/10, EU:C:2012:445, bod 21).
- 64 Okrem toho Súdny dvor už rozhodol, že je úlohou vnútroštátneho súdu, aby s ohľadom na všetky okolnosti v spise posúdil existenciu vzťahu spojitosti medzi jednotlivými žalobami, ktoré mu boli predložené, a teda rizika, že v oddelených konaniach budú vydané nezlučiteľné rozhodnutia (pozri najmä rozsudky z 11. októbra 2007, Freeport, C-98/06, EU:C:2007:595, bod 41; z 1. decembra 2011, Painer, C-145/10, EU:C:2011:798, bod 83, a z 12. júla 2012, Solvay, C-616/10, EU:C:2012:445, point 23).
- 65 V tejto súvislosti však Súdny dvor spresnil, že na to, aby sa rozhodnutia mohli prípadne považovať za navzájom nezlučiteľné v zmysle článku 6 bodu 1 nariadenia č. 44/2001, nestačí, že je rozdielny výsledok sporu, ale okrem toho je potrebné, aby bol tento rozdiel zasadený do rámca rovnakej skutkovej a právnej situácie (pozri najmä rozsudky z 13. júla 2006, Roche Nederland a i., C-539/03, EU:C:2006:458, bod 26; z 11. októbra 2007, Freeport, C-98/06, EU:C:2007:595, bod 40; z 1. decembra 2011, Painer, C-145/10, EU:C:2011:798, bod 79, ako aj z 12. júla 2012, Solvay, C-616/10, EU:C:2012:445, bod 24).
- 66 Na účely posúdenia existencie vzťahu spojitosti medzi jednotlivými žalobami, ktoré boli vnútroštátnemu súdu predložené, a teda rizika, že ak by sa o týchto žalobách rozhodovalo v samostatných konaniach, mohli by viesť k nezlučiteľným rozhodnutiam, v situácii, o akú ide vo veci samej, prináleží tomuto súdu najmä zohľadniť, ako uviedol generálny advokát v bodoch 95 až 100 svojich návrhov, právny a skutkový rozdiel medzi konaním na určenie zodpovednosti vyplývajúcej z chybného riadenia na jednej strane a konaním na vyhlásenie neplatnosti jednej zo zmlúv a vrátenie plnenia poskytnutého bez právneho dôvodu na druhej strane, pričom výsledky týchto konaní môžu byť odlišné. V tomto ohľade samotná okolnosť, že výsledok jedného z konaní môže mať vplyv na výsledok druhého, najmä prípadný vplyv výšky sumy, ktorú treba vrátiť v rámci návrhu na vyhlásenie neplatnosti a vrátenie plnenia poskytnutého bez právneho dôvodu, na posúdenie prípadnej škody v rámci návrhu na určenie zodpovednosti, nestačí na označenie rozhodnutí, ktoré sa majú prijať v rámci týchto dvoch konaní za „nezlučiteľné“ v zmysle článku 6 bodu 1 nariadenia č. 44/2001.
- 67 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba na prvú prejudiciálnu otázku odpovedať tak, že článok 6 bod 1 nariadenia č. 44/2001 sa má vykladať v tom zmysle, že na to, aby v prípade, že voči viacerým žalovaným boli podané dve žaloby, ktoré majú odlišný predmet a právny titul a nie je medzi nimi vzťah podriadenosti alebo nezlučiteľnosti, hrozila možnosť vydania nezlučiteľných rozhodnutí v zmysle tohto ustanovenia, nestačí, aby prípadné uznanie dôvodnosti jednej z nich mohlo eventuálne ovplyvniť rozsah záujmu, na ktorého ochranu bola podaná druhá žaloba.

O trovách

- 68 Vzhľadom na to, že konanie má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

1. Článok 23 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach sa má vykladať v tom zmysle, že:
 - požiadavka písomnej formy stanovená v článku 23 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 44/2001 je splnená v prípade uvedenia doložky o voľbe právomoci v prospekte týkajúcom sa emisie dlhopisov len vtedy, ak je v zmluve podpísanej účastníkmi zmluvy pri emisii cenných papierov na primárnom trhu spomenuté prijatie tejto doložky alebo ak táto zmluva obsahuje výslovný odkaz na tento prospekt,
 - na doložku o voľbe právomoci obsiahnutú v prospekte týkajúcom sa emisie dlhopisov, ktorý zostavil emitent uvedených cenných papierov, sa možno odvolávať voči tretej osobe, ktorá nadobudla tieto cenné papiere od finančného sprostredkovateľa, pokiaľ sa preukáže, čo musí preskúmať vnútroštátny súd, že táto doložka je platná vo vzťahu medzi emitentom a týmto finančným sprostredkovateľom, ďalej, že uvedená tretia osoba tým, že na sekundárnom trhu upísala sporné cenné papiere, vstúpila do práv a povinností uvedeného sprostredkovateľa spojených s týmito cennými papiermi podľa uplatniteľného vnútroštátneho práva, a napokon, že dotknutá tretia osoba mala možnosť oboznámiť sa s prospektom obsahujúcim uvedenú doložku, a
 - uvedenie doložky o voľbe právomoci v prospekte týkajúcom sa emisie dlhopisov možno považovať za formu, ktorú pripúšťa zvykosť v medzinárodnom obchode v zmysle článku 23 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 44/2001, ktorá umožňuje predpokladať súhlas toho, voči komu sa doložka uplatňuje, pokiaľ sa okrem iného preukáže – čo musí overiť vnútroštátny súd –, že, po prvé, subjekty v posudzovanom odvetví pri uzatváraní zmlúv tohto druhu všeobecne a pravidelne dodržiavajú také správanie, a po druhé, buď účastníci zmluvy predtým nadviazali obchodné vzťahy medzi sebou alebo s inými subjektmi pôsobiacimi v posudzovanom odvetví, alebo predmetné správanie je dostatočne známe na to, aby ho bolo možné považovať za ustálenú prax.
2. Článok 5 bod 1 písm. a) nariadenia č. 44/2001 sa má vykladať v tom zmysle, že žaloba o vyhlásenie neplatnosti zmluvy a žaloba o vrátenie súm neoprávnene zaplatených na základe uvedenej zmluvy patria medzi „zmluvné veci“ v zmysle tohto ustanovenia.
3. Článok 6 bod 1 nariadenia č. 44/2001 sa má vykladať v tom zmysle, že na to, aby v prípade, že voči viacerým žalovaným boli podané dve žaloby, ktoré majú odlišný predmet a právny titul a nie je medzi nimi vzťah podriadenosti alebo nezlučiteľnosti, hrozila možnosť vydania nezlučiteľných rozhodnutí v zmysle tohto ustanovenia, nestačí, aby prípadné uznanie dôvodnosti jednej z nich mohlo eventuálne ovplyvniť rozsah záujmu, na ktorého ochranu bola podaná druhá žaloba.

Podpisy